

De Geschillencommissie Energie
t.a.v. mr. Carolien Pietjouw
Postbus 90600
2509 LP Den Haag

Amsterdam, 19 november 2018
Uw referentie: 113858

Geachte mevrouw Pietjouw,

Op 12 november ontving ik uw verzoek om uiterlijk 20 november te reageren op de repliek van Liander NV d.d. 9 november in onze voort-emmerende zaak. Het spijt me bijzonder dat de commissie nogmaals bijeen moet komen in een zaak die allang afgehandeld had moeten zijn. Ik meen echter dat dit niet mij, maar Liander te verwijten is. Dank evenwel voor uw hernieuwde tijdsinvestering, aandacht en interesse.

Deze zitting gaat uitsluitend over mijn klacht dat het bindend advies van de commissie d.d. 16 april 2018 nog steeds niet is nagekomen. In mijn brieven van 1 juli en 9 september 2018 heb ik aangegeven waarom. Ik vraag de commissie zeker niet om een herziening van dat inmiddels onaantastbaar geworden advies. Ik vraag de commissie wél vast te stellen dat het bindend advies nog niet is uitgevoerd, en om als scheidsrechter op te treden in de interpretatie van haar advies, omdat Liander via allerlei kronkelwegen meent dat dit bindend advies ook kan worden opgevat als een vrijbrief om mij alsnog de 605 euro in rekening te brengen waar ik mij vanaf het begin af aan tegen heb verzet.

De bindende uitspraak is nog niet nagekomen, omdat er nog steeds geen transactie heeft plaatsgevonden van de redelijke kosten die Liander volgens dat advies in rekening mag brengen, en we het oneens zijn over de hoogte van die redelijke kosten. Na zeven maanden zou het dossier wat mij betreft weleens gesloten mogen worden.

Ik bood op 30 april 2018 in alle redelijkheid en concreet al €138,02 aan. Liander hulde zich vervolgens eerst maandenlang in stilzwijgen, stelt vervolgens in haar brief van 4 september 2018 dat zij op grond van het advies elk bedrag kan vragen tussen nul euro en de mij in 2017 voorgehouden 605 euro¹, en lijkt in haar recente repliek van 9 november 2018 zelfs de stelling in te nemen dat het bindend advies Liander ook niet verhindert de kosten van het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting in rekening te brengen als gevolg van mijn opzegging van de Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO).

Liander noemt de wezenlijke beperking van uw advies ('niet zijnde de kosten die verband houden met het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting') in zijn conclusie zelf 'onbedoeld onduidelijk'.² Mij lijkt daar niets onduidelijk aan. Die zinsnede kan niet anders gelezen worden dan dat de kosten die verband houden met het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting niet in rekening mogen worden gebracht.

¹ Brief Liander 4 september 2018, pagina 5, einde van de 5^e alinea: "Omdat de heer Bos in de procedure heeft aangegeven bereid te zijn de redelijke kosten te willen betalen, zal Liander daartoe overgaan, zodra die kosten zijn gemaakt. Die kosten zullen niet hoger zijn dan de eerder aan de heer Bos voorgehouden kosten." (onderstreept door mij)

² Brief Liander d.d. 9 november 2018, pagina 8, laatste volledige alinea

Liander geeft dan ook niet eens een alternatieve interpretatie van die zinsnede, maar haalt tamelijk grof geschut van stal, door te suggereren dat deze beperking in uw advies in strijd is met de dwingende wet- en regelgeving³, en de GE daarmee onrechtmatig zou handelen⁴. Grof geschut, dat Liander ter toetsing voor had moeten leggen aan de gewone rechter binnen twee maanden na de verzending van het bindend advies, zoals voorzien in artikel 31.1 van uw Reglement. Het feit dat Liander dat niet heeft gedaan zegt al voldoende over het vertrouwen van Liander zelf in dat geschut.

Ik bestrijd in ieder geval dat het bindend advies van de GE op enig punt in strijd zou zijn met dwingend recht of met de tussen partijen overeengekomen en geldende algemene voorwaarden, en ga daar ten overvloede onder punt 2 nog wat dieper op in.

Kortom:

- het bindend advies van uw commissie is onaantastbaar geworden op 16 juni 2018;
- het bindend advies geeft aan dat Liander “enkel de in verband met de afsluiting gepaard gaande redelijke kosten in rekening [mag] brengen, niet zijnde de kosten die verband houden met het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting.”;
- Liander verzaakt eerst vijf maanden om iets te doen, verzaakt tevens duidelijk te maken welke kosten het in rekening denkt te willen brengen, en gaat in die tijd ook niet in op een concreet (en herhaald⁵) voorstel van mijn kant;
- en uiteindelijk beweert Liander met droge ogen dat het de kosten die verband houden met het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting uiteindelijk bij mij in rekening wil brengen;
- Liander komt het bindend advies dus niet na, en wel op een wezenlijk punt.

Met het aanhangig maken hiervan vraag ik uw commissie niet per se om een nieuw bindend advies, maar om een heldere herbevestiging daarvan, en –gezien de recente repliek van Liander– speciaal van de kennelijk voor Liander zo lastige zinsnede waarin klip en klaar wordt aangegeven dat tot de redelijke kosten die bij mij in rekening mogen worden gebracht niet de kosten behoren die verband houden met het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting. Uw advies van 16 april 2018 is inmiddels onaantastbaar geworden, en ik kan er prima mee leven. Liander houdt zich er echter alleen niet aan, en zaait verwarring over de interpretatie van een cruciaal onderdeel.

Ik neig er dan ook toe niet verder te reageren op de repliek van Liander d.d. 9 november 2018, omdat die er overduidelijk van getuigt dat het eerst en vooral Liander zelf is die deze uitspraak graag herzien zag.

Mocht de commissie die repliek evenwel tóch in zijn volledigheid in overweging willen nemen, dan wijs ik graag nog op drie punten. Zo niet, dan kunt u gelijk door naar de laatste paragraaf (*Tot slot*) op pagina 6.

³ Zie de conclusie in de brief van Liander d.d. 9 november 2018, pagina 8, einde laatste volledige alinea)

⁴ Zo schrijft Liander o.a. “Een andersluidend oordeel zou leiden tot een onrechtmatige beoordeling en daarmee een onrechtmatige handeling van de GE.” (*op.cit.*, pagina 1, einde laatste volledige alinea)

⁵ Zie Bijlagen 1 en 2 voor emailcorrespondentie d.d. 17 september en 12 november 2018 waarin ik dat aanbod gestand doe, en Liander dat aanbod afwijst.

1. Onderzoeksrapport Kiwa geeft uw commissie gelijk

Het door Liander geïnstigeerde onderzoek van Kiwa geeft uw commissie volmondig gelijk, en versterkt dus *post hoc* uw eerdere oordeel. Er zijn twee qua veiligheid equivalente opties. Dit in tegenstelling tot de hel en verdoemenis die Liander in het voortraject heeft geschetst. Nu komt Liander opeens met een volstrekt andere, niet eerder aangevoerde, en vooral intern-bedrijfsmatige redenatie waarom verwijdering toch nodig is. Zie verder punt 3.

2. Geen verplichting tot betaling mijnerzijds op grond van AV of wet- en regelgeving

Mijn oorspronkelijke klacht uit 2017 betrof het feit dat Liander mijn opzegging van de Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO) op grond van artikel 3.6 Algemene Voorwaarden (AV) niet wilde effectueren door de noodzakelijke handelingen te verrichten, indien ik geen opdracht tot verwijdering van de aansluiting en meetinrichting gaf, en vervolgens de rekening daarvoor betaalde.

De commissie heeft vervolgens in het Bindend Advies geoordeeld dat ik inderdaad de ATO kon opzeggen zonder opdracht tot die noodzakelijke handelingen te geven.⁶ Dat is op 4 september 2018 ook uiteindelijk erkend door Liander zelf.⁷ Daarmee verviel ook de privaatrechtelijke titel waarop Liander mij een bedrag daarvoor in rekening zou kunnen brengen. Immers, in de ATO of in de Algemene Voorwaarden wordt verder met geen woord gerept over een betalingsverplichting aan mijn kant bij opzegging van de ATO zonder meer. Zolang ik geen opdracht geef tot die verwijdering van de aansluiting en meetinrichting, geven de ATO noch de AV dus een grond om mij een bedrag in rekening te brengen.

Liander lijkt dat in zijn repliek ook te erkennen, door het uitsluitend nog te hebben over artikel 2.5.1.12 van de Tarievcodes Gas (TCG), als grond voor het in rekening brengen van een bedrag bij het weghalen van de aansluiting en meetinrichting. Daarmee valt Liander in herhaling. Ik heb in mijn eerdere bijdragen in dit dossier⁸ al omstandig uitgelegd waarom artikel 2.5.1.12 van de TCG geen basis is om mij te verplichten om te betalen voor werkzaamheden van Liander die niet in mijn opdracht geschieden. Liander heeft die argumenten nooit effectief weerlegd, en doet dat ook nu niet. Ik heb ook al eerder aangegeven dat de netbeheerders zelf op grond van dit artikel niet verplicht zijn om een bedrag in rekening te brengen⁹. U heeft op dit punt ook verder geen woorden vuilgemaakt in uw bindend advies, en mijns inziens terecht.

⁶ De commissie schrijft in haar advies: "Op grond van het voorgaande is de commissie van oordeel dat de consument aan de gestelde vereisten heeft voldaan teneinde de aansluit- en transportovereenkomst gas op te kunnen zeggen." (Bindend Advies d.d. 16 april 2018, p4, eerste volledige alinea)

⁷ "De mededeling die namens de heer Bos werd gedaan op grond van artikel 3.6 algemene voorwaarden en de Informatiecode Elektriciteit en gas teneinde de aansluit- en transportovereenkomst op te zeggen, is geëffectueerd." (Brief Liander, d.d. 4 september 2018, p.5 bovenaan)

⁸ Namelijk in mijn oorspronkelijke klacht d.d. 28 oktober 2017 in de punten 31 t/m 43; en in mijn repliek d.d. 14 februari 2018, de punten 22 t/m 26.

⁹ Zie mijn repliek d.d. 14 februari 2018, punt 27 en de daarbij horende bijlage 3.

Kort samengevat luidt mijn interpretatie van dit artikel als volgt:

- De Tarievecode Gas is een gedragscode van de netbeheerders, vóór de netbeheerders, geaccordeerd door de ACM. Dat blijkt zonneklaar uit artikel 1.1.1. van de TCG (“Dit document bevat de door netbeheerders jegens netgebruikers, waaronder afnemers, te hanteren tariefstructuur...” – onderstrepingen van mij). Dat blijkt ook het feit dat de TCG continu *under construction* is door de netbeheerders, zonder tussenkomst van de afnemers¹⁰. Consumenten/afnemers zijn in dit verhaal geen partij.
- De TCG regelt *de manier waarop* netbeheerders kosten in rekening brengen (de ‘tariefstructuur’), en maximeert die op sommige punten. De TCG introduceert echter geen betalingsverplichtingen voor afnemers die niet privaatrechtelijk (in de ATO en de AV) zijn vastgelegd.
- Artikel 2.5.1.12 van de TCG moet dus gelezen worden als de wijze waarop netbeheerders kosten in rekening brengen bij afsluiting *danwel* wegneming van de aansluiting, indien daar privaatrechtelijk een titel voor ontstaat (bv. een opdracht daartoe door de afnemer).
Neem naar analogie artikel 2.3 van de TCG. Daarin wordt de wijze aangegeven waarop de transporttarieven worden¹¹ opgebouwd. De verschuldigdheid om daarvoor te betalen ontstaat omdat ik privaatrechtelijk middels de ATO een overeenkomst tot dat transport ben aangegaan, en daarbij in artikel 14.1 van de AV is afgesproken dat ik als contractant aan de netbeheerder bedragen verschuldigd ben voor (o.a.) dat transport. Echter, in de ATO ontbreekt een vergelijkbare afspraak voor afsluiting danwel wegneming na beëindiging van de ATO. Pas als ik zou verzoeken tot afsluiting danwel wegneming ben ik daarvoor op grond van artikel 5.3 AV een bedrag verschuldigd, waarvan de wijze van berekening vervolgens wordt voorgeschreven door artikel 2.5.1.12.
- Dat er in artikel 2.5.1.12 twee opties genoemd worden (afsluiting *danwel* wegneming) geeft ook al aan dat er elders een titel moet worden gevonden voor de verschuldigdheid van kosten. Wat bepaalt immers anders welke van deze opties aan de orde is?
- Lianders interpretatie van dit artikel in zijn recente repliek is daarom om twee redenen incorrect:
 - o artikel 2.5.1.12 dwingt de netbeheerders niet om kosten in rekening te brengen¹², maar geeft aan hóe ze dat moeten doen, áls ze dat doen. Stedin en Enexis hebben dat beter begrepen dan Liander.
 - o artikel 2.5.1.12 introduceert geen betalingsverplichting voor afnemers. Dat doet alleen een opdracht tot die werkzaamheden, danwel specifieke privaatrechtelijke afspraken in ATO of AV. Lianders betoog ontwijkt dit punt volledig, maar *suggereert* vooral dat de mogelijkheid voor netbeheerders om

¹⁰ Zie Bijlage 3 voor het document op de website van branchevereniging Netbeheer Nederland waarin de codewijzigingsvoorstellen van de netbeheerders worden weergegeven (bron: https://www.netbeheernederland.nl/upload/Files/G01 - Tarievecode_gas_22.pdf).

¹¹ Merk terzijde overigens op dat het werkwoord ‘worden’ grammaticaal geen ‘gebiedende wijs’ kan zijn, zoals Liander stelt (Brief Liander 9 november 2018, op pagina 7 tweede alinea), en dus ook niet in artikel 2.5.1.12 TCG. Het betreft hier gewoon een derde persoon meervoud tegenwoordige tijd.

¹² Zie mijn repliek d.d. 14 februari 2018, punt 27 en de daarbij horende bijlage 3.

op een in de TCG bepaalde wijze kosten in rekening te brengen ook een verplichting tot betaling van de afnemer betekent.

- Voor zover artikel 2.5.1.12 wél een betalingsverplichting voor de afnemer zou impliceren (wat ik dus bestrijd), moet er op gewezen worden dat dit wel een heel obscure achterdeur (of beter: een kattenluikje in een obscure achterdeur) is in de afspraken tussen mij en de netbeheerder. Het kost door het 'leveranciersmodel' al behoorlijke moeite om je als afnemer te realiseren dat je niet alleen een energiecontract met je leverancier hebt, maar ook een ATO met je netbeheerder. Het gaat wel heel ver om je dan ook nog te realiseren dat je buiten die ATO om ook nog eens gebonden zou zijn aan (betalings)verplichtingen die voortkomen uit een document dat de netbeheerders met elkaar samenstellen, op regelmatige basis aanpassen en laten vaststellen door de ACM, zonder tussenkomst van de Consumentenbond als vertegenwoordiger van de afnemer in de tweezijdig vastgestelde AV. Het zou daarmee een kattenluikje zijn, waarmee de netbeheerders een private overeenkomst eenzijdig kunnen wijzigen.

Het bovenstaande onderstreept waarom uw bindend advies niet in strijd is met de ATO en de daarbij horende AV, of vigerende wet- en regelgeving. Daarin is geen grond te vinden om mij te verplichten te betalen voor de noodzakelijke handelingen, als ik daar geen opdracht toe geef.

3. Het nieuwe hoofdargument van Liander is bedrijfsmatig van aard

Liander heeft duidelijk een probleem. Na een jaar lang de trom van de veiligheid te hebben geroerd om alle kanttekeningen bij haar beleid om koste wat het kost tot verwijdering van de aansluiting en meetinrichting over te gaan te laten verstommen, blijkt dat argument tamelijk dun – en wel door een rapport van Kiwa dat Liander zelf besteld heeft. En wat doet Liander: het verzint gewoon een compleet nieuw argument waarom verwijdering van de aansluiting en meetinrichting toch echt nodig is, en besteedt daar in zijn repliek bijna vijf pagina's aan.

Ik kan daar kort over zijn: dat argument zal vast en zeker een institutioneel probleem betreffen voor Liander, maar het maakt mij als afnemer natuurlijk niks uit of er een pijp in mijn grond blijft liggen of niet. Sterker, het maakt Liander ook niet echt uit. Er ligt op mijn perceel zelfs nog een gaspijp van het bedrijf hierachter dat al 18 jaar weg is. Liander heeft er nooit naar getaald.

Als dit al een probleem is, is het vooral een bedrijfsmatig probleem van Liander, dat in ieder geval niet zwaarwegend genoeg is om privaatrechtelijke afspraken in ATO en AV opzij te schuiven.

Het kostenveroorzakingsbeginsel is zeker ook hier niet van toepassing: ik veroorzaak die kosten niet, die komen voort uit een bedrijfsmatige keuze van Liander, die heel goed anders kan uitvallen (zoals bijvoorbeeld nog immer bij de collega's Stedin en Enexis). Daarenboven zijn veel van die door Liander opgevoerde 'kosten' theoretisch van aard – het is maar de vraag of ze daadwerkelijk gerealiseerd worden. In de meeste gevallen natuurlijk niet.

Tot slot

Tijdens de zitting van 26 februari 2018 heb ik aangegeven best bereid te zijn in redelijkheid bij te dragen aan de kosten die Liander meent te moeten maken na beëindiging van de Aansluit- en Transportovereenkomst, ondanks het feit dat ik daar op grond van die ATO, de AV of vigerende wet- en regelgeving niet toe verplicht ben. Ik heb toen ook gerefereerd aan het kostenniveau van Enexis bij afsluiten binnenshuis. Die bereidheid heb ik steeds gestand gedaan, en heb ik n.a.v. uw bindende uitspraak al lang geleden geconcretiseerd in een aanbod van €138,02. Het leek mij een passende en constructieve invulling van uw bindend advies. Liander gedraagt zich echter al zeven maanden als een koppig, ontevreden kind, dat niet alles van de Sint heeft gekregen wat op zijn verlanglijstje stond.

Het wordt hoog tijd dat we hier een punt achter zetten. Daarbij zou het helpen als de commissie vaststelde dat het onaantastbaar geworden bindend advies nog niet volledig is uitgevoerd, en dat bindend advies onverkort herbevestigt. Daarbij zou ze Liander nogmaals duidelijk kunnen maken dat het n.a.v. mijn opzegging van de ATO enkel de in verband met de afsluiting gepaard gaande redelijke kosten in rekening mag brengen, en zeker niet de kosten die verband houden met het verwijderen van de aansluiting en meetinrichting. Ik laat het aan de commissie of zij zich bevoegd acht hieraan binnen de context van het bindend advies ook een concreet bedrag te verbinden, maar gezien het langdurige getraïneer van Liander zou dit uit oogpunt van redelijkheid en billijkheid wel te rechtvaardigen zijn.

Met vriendelijke groet,

Bram Bos